

REDACTIA

Ara, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminică pe
an fl. 2.—

Întru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se însoțesc.

ADMINISTRAȚIA
Ara, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 și 2 rânduri: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publică
cătușe.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sînt să plăti
înainte în Ara.

Scrisori nefrancate nu
primim.

TRIBUNA POPORULUI

Crise prezidențiale.

„Patria” dela 5 Iulie n. ne adu-
sesse știrea despre demisiunea dlui
Lupu, president al partidului națio-
nal din Bucovina. Deja faptul, că șe-
ful partidului și-a dat demisia în
aceste vremuri critice pentru frații
noștri bucovineni, constituie un ade-
vărat eveniment, asupra căruia trebuie
să ne oprim. Ear' primirea imediată
a demisiunii și instituirea unui tri-
umvirat trebuie să ne facă pe toți a
întreba despre cauzele crizei presiden-
țiale.

Eată ce scrie în privința aceasta
organul bucovinean:

„Afirmăm însă, că atitudinea d-sale (a
dlui Lupu) în chestia aceasta, nu numai că
Român, ci chiar ca mareșal obiectiv, nu a
fost corectă atât din punctul de vedere
legal, cât și din punctul de vedere al inte-
reselor țerei. Noi constatăm, că dl Lupu
a dat mână de ajutor la un act dușmănos,
îndreptat contra Românilor. Noi îl tra-
gem la răspundere pentru această faptă, deplin
inconformă cu interesele partidului, din care
face parte și care și-a încredințat un man-
dat în dietă. Ne mărginim deocamdată la
atâta.”

Motivele, cari au determinat deci
această criză, sunt dintre cele mai
grave. Nu e treaba noastră nici mă-
car să comentăm atitudinea fostului
president al partidului național român
din Bucovina.

Învățăminte putem trage însă. În-
deosebi din felul cum au rezolvat
fruntașii bucovineni criza. Ei n'au
mai ales adevărat president, ci un cole-
giu de trei persoane, un triumvirat,
care să conducă d'aci încolo afacerile.
O deslegare deci cât se poate de
democratică.

Imputările ce i-se fac, dovedesc
că în calitatea-l de șef al partidului,
dl Lupu a săvârșit lucruri cari nu au
primit aprobarea celor chemați.

„Ansa — scrie „Patria” — la re-
tragerea dlui Lupu, au dat numirile
a doi medici ruteni la spitalul țerei,
cu desconsiderarea Românilor și a tu-
tutor formelor legale.”

E vorba deci de numirea unor
străini în niște posturi, unde se cu-
venea să ajungă Români. Chestie de
porsoane deci, căci în cele din urmă
cauzele naționale peste tot nu i-s'a dat
o lovitură ireperabilă sau păgubi-
toare cine știe pentru câți ani. To-
tuși, intransigența în principii, disci-
plina și solidaritatea în partid s'a
manifestat cu atâta putere, că pre-
sidentul a trebuit să plece, deși el
este și mareșal al țerei, post care
desigur îl pune în poziție de-ași asi-
gura și trecere în țeară și aderenți
în partid.

Le servă, desigur, spre onoare
fraților noștri că nu au esitat cu
toate acestea a rezolva cauza nu
conducându-se de principiile oportu-
nismului ori a unor considerante per-
sonale, cari în cele din urmă tot
asupra partidului se răsună, ci au
rezolvat chestia de îndată în chip
radical, desființând până și presiden-

ția, și încredințând conducerea parti-
dului unui comitet de trei.

Ce dovedește aceasta? Că dân-
du-i-se conducerea unui singur om,
el cade în greșeli pe cari probabil,
că trei ori mai mulți inși, nu le-ar
săvârși.

Din nenorocire, partidul național
al Românilor din statul ungar a tre-
buit să treacă și el prin crize pre-
zidențiale. Așa de pilda, la anul 1892
se desparte de presidentul său, d.
V. Babeș, chiar fără a și zice rămas
bun. De ce? Pentru-că d. Babeș se
arătase un autocrat care sculase în
potrivă-i întreaga Românie, și
ale cărui fapte pe lângă că nu se
potriveau întotdeauna programului
nostru politic și decisiunilor confe-
rențelor naționale, dar d-sa căuta
să desorganizeze ori cel puțin să
nesocotească organele partidului și
însuși întreg partidul, tărându-l de pe
calea tradițiunii sale.

Și bine i-a mers partidului de
aci încolo numai câtă vreme a fost
condus în adevăr de comitet, de de-
legația în care sufletul erau Brote,
Barcianu, Cristea, Comșa și Albini
și rău a început să-i meargă numai
din momentul când dl Rațiu a crezut
că de aceea e president, să conducă
treburile după cum îl taie capul ori
în cazul cel mai bun: după cum se
hotărăște în consiliul familiar, în care
interesele naționale erau puse la
cumpenirea dlui Coroianu.

Și în partidul național al Ro-
mânilor din statul ungar, la 1894,
când cu atitudinea dlui Rațiu pe
banca curții cu jurați, unde tăgăduia
toate, mulți se revoltaseră și o de-
legație ceruse ca dl Dr. V. Lucaciu
să meargă cu ea și să ceară demisia
presidentului, despre care „Dreptatea”
scrisesse că a înșipt cușitul în cauza na-
țională. Amicii noștri însă, pentru
motive de oportunitate, atât atunci
cât și cu ocazia vizitei pe la Bánffy,
au susținut pe presidentul, ca în urmă
el să cadă în greșea și mai mare și să
se demită la fapte, pe cari nici un amic
de ai noștri nu le-au mai aprobat, pro-
vocându-se astfel o zguduitură, care
a paralizat pe ani de zile ori ce acți-
une în partid și a avut ca urmare
animosități între amici și tovarăși de
luptă cari înainte ca frați se iubeau.

Eată unde duce esitarea și opor-
tunitatea.

Frații bucovineni au fost mai ra-
dicali. Ei au rezolvat criza presiden-
țială în chip mai curajos și d'aceea
desigur că nu vor avea și — criză în
partid!

PRELAȚII ROMÂNI PENTRU AC-
TIVITATE. „Keleti Értésítő”, organ se-
mioficios, în numărul său din urmă, spune
că cu ocazia petrecerii lor în Budapesta
(la sedința de eri a Casei Magnaților),
prelații români s'au sfătuit și asupra at-
titudinii Românilor în fața alegerilor vi-
toare. Ei sunt pentru participarea la ale-
geri.

Ear „Egyetértés” scrie, că consiliul
de ministri din România, discutând asupra

chestiunii naționale, ar fi exprimat păre-
rea că:

„Chestia națională ardeleană nu se
pate scoate din frământările politice ale Ro-
mâniei până ce Românii din statul
ungar nu vor lua parte activă la
viața politică. Ceea ce însemnează, că gu-
vernul României ar voi să scape de afacer-
il Românilor din Ungaria și pentru aceasta
singura cale este că Românii din statul un-
gar să abandoneze pasivitatea, desfășurând
astfel o acțiune politică aici și să nu se mai
amestece în afacerile României. Aceasta poate
că va și influența asupra lor și deși ultra-
iști sunt contra abandonării pasivității, at-
titudinea guvernului României poate să fie
decizătoare în această chestie.”

Suntem curioși a ști ce zice cei com-
petenți și avertați în fața acestor comu-
cate semioficioase ale guvernului un-
garesc?

Sabia lui Damocle. În n-rul dela 7 c.
al lui „Magyarország”, Kissuth, meditănd
asupra „Arangiării la aparență” a raporturi-
lor economice între Austria și Ungaria, nu
vede în colorii rumene foloasele ce vor is-
vorii din această arangiere. Scrie într'altel:

„Va să zică am putut ajunge la un așa
arangement numai cu condiția reciproci-
tății, ceea ce însemnează, că stările acestea
vor rămâne mereu nesigure Ear în
chestiunile economice nimic nu e mai stri-
cicios de cât nesiguranța...”

„Chiar însuși faptul, că Austriacilor
li-se impune cu d'astia aceste raporturi eco-
nomice, e de ajuns ca să le privească ca rele
și să vadă în Maghiar pe exploataatorul, pe
volnicul...”

„Astfel dar liniștea vacanțelor de vară
ale parlamentului nu va fi de cât o liniște
aparentă, pe durata căreia în Austria vor
ferbe patimile...”

„Dar și pentru noi și pentru Austriaci
mai rămâne încă, ca urma să aleagă (fekete le-
ves), care nu se presintă nici în forma ze-
mei celei negre a Spartanilor, nici în
aceea a cafelei negre turcești, ci în forma
cuotei pentru afacerile comune, care stărnă
asupra țerei întocmai ca și sabia lui Da-
mocle.”

Și drept are omul deși chiar el a făcut
reclamă pactului făcut de Széll și în fișica
vizitului „Budapest”, unde apar numai por-
nografii și „crime teribile” cu potrivite ilu-
strațiuni.

Monumental Ini Hentzi, dus acum
din piața Sf. George din Buda, e așezat
la locul său nou, în curtea școlii militare
din Lipotmezö. Sub monument s'a făcut o
criptă, în care s'au așezat osămintele luptă-
torilor împărătești, căzuți în lupta cu revo-
luționarii unguri din 1849. Figurile colosu-
lui de fer privesc tocmai spre frontul șco-
lei militare. Pe o latură de fer a monu-
mentului s'a lăsat neschimbată inscripția:

„Generalul Hentzi, și cu dînsul colonelul
Alnoch împreună cu 418 viteji au murit aci
moarte eroică pentru împărat și pentru pa-
trie. 1849.”

Ear' jos pe piciorul monumentului s'a
adaus acum încă următoarea inscripție:

„Aci se odihnesc ultimele rămășițe ale
eroilor căzuți, adunate cu pietate și aduse
aci sub acest monument—dela locul din piața
Sf. George, la ordinul Preaînalt al Majestății
Sale Împăratului-rege Francisc Iosif I. 1899.”

INAINTEA CATASTROFELI.

Dintre evenimentele petrecute înainte
cu 50 de ani pe pământul patriei noastre,
vom înregistra câteva, cari au precedat
catastrofa de la Siria (Világos).

Luna Iulie 1849.

7 Iulie. — Armata maghiară din
Comorn în zorile zilei pleacă la drum.
Görgey se află încă în pat și auzind șgomotul
trupelor, se scoală să afle ce se petrece.
La insistența lui se ia hotărîrea, ca trupele
să nu plece încă, ci să mai cerce o luptă
sub cetatea Comornului.

Cazacii lui Pavlov bat și împrăștie o
trupă a lui Bem.

9 Iulie. — Haynau adresează din
Igmándul-mare o proclamație către popor,
ca acesta să stea departe de cauza răscu-
laților.

Garda militară din Alba-Iulia dă năvală
să iase.

10 Iulie. — Generalul rus Grotenhjelm
la oarele 5 din zorile zilei cu putere
covrșitoare atacă pe Bem, care după o
luptă de două oare, se retrage cu încetul
spre Beșinșu. La Sôfalva însă din nou
pleacă și dă față cu Rușii. În timp ce
maiorul Inceze reține armata rusă, trupele
maghiare trec Șieul și la Szeretfalva din
nou se pun în linie de bătaie.

11 Iulie. — A treia luptă la Comorn.
Pentru a încerca un atac, la care s'a hotărît
în consiliul de război de la 6 Iulie,
Görgey își pornește trupele sub conducerea
lui Klapka în contra lui Haynau. Lupta
ține de la 11 oare înainte de amiază până
seara, dar rezultatul e, că revoluționarii
ungari sunt bătuiți și se retrag între șanțurile
Comornului. Perderea acestora e: 1500
morți și răniți. Haynau a raportat această
învingere mai ales prin vitejia generalilor
Simbschen și Panyutin, cari pentru bravura
lor de azi au fost distinși de împăratul cu
ordinul „Maria Teresia”.

Tot în această zi la oarele 5 după
amează armata austriacă (3 companii de cava-
lerie și 6 tunuri) sub conducerea maiorului
Wussin asediază Budapesta. N'au întâlnit
nici o rezistență; puntea podului de lanț
însă și sinele căii ferate de la Solnoc le află
departate de la locul lor.

Expectorațiuni à la „Controla”.

Un amic al foilor noastre din părțile
Panciovei ne trimite nrul dela 2 Iulie n.
al „Controla” sârbescii, poreclită „Národnost”
ce apare acolo, și ale cărei expectorațiuni
și halucinațiuni le-au reprodus și comentat
foile patriotice cu atâta lăcomie și bun-
voință deosebită. Abonentul nostru ne ală-
tură și copia unei întimpinări foarte
lungi, pe care a adresat-o lui „Alkotmány”
spre publicare, ca răspuns la cele scrise de
„Národnost”. Nu putem ști, bine înțeleș,
dacă organul catolic-poporal va da loc re-
flexiunilor abonentului nostru; din cetirea
respectivului număr al foilor sârbescii însă
ne-am convins, că nu trebuia să o învred-
nicească de atâtea explicări și obiecțiuni.
Întreg articolul din „Národnost” nu e decât
o amestecătură de — să-i zicem verde ca
un cal? — neadevăruri patentate și ha-
lucinațiuni — domol zis, dacă nu și ceva
mai rău — suspecte. Eată numai câteva
specimene:

El ia Românilor în nume de rău, că
„la 20 Octom. 1898, în Vêrșet, dascălii ro-
mâni au ținut a lunare, la care au partici-
pat mai mulți preoți decât dascăli”; sau:
„la 6 Iunie s'a ținut în Panciova adunarea
preoților din protopresbiteratul Panciovei”.

Deși abonatul nostru, la marginea foaiei sârbestești desmintește indignat această de pe urmă întâmplare, totuși nu te poți mira de acest, cum un om sănătos la cap sau neplătit din fondurile secrete poate imputa așa ceva Românilor. Sau ce alta decât risul ori bănuiala foarte justificată în direcția „Controlistă” pot strîni următoarele cuvinte: „Ca în China sau Canibalia, în părțile noastre vin misionarii (!!) români, care pe teritoriul străin (!!) acuirează suflete în modul cel mai scârbos, anume: clădesc biserică, fac slujbe divine în ele, etc.” Și chiar acest „etc” am reprodus din „Narodnost”. Et bine, nu-ți nebun omul, ori este unul din cei mai gras salariați „Controlisti”? Pentru a dovedi că aceasta de pe urmă versiune este adevărată, vom scoate numai patru probe din „Narodnost”, anume:

1. Povestea cu „banii Liget” cu ajutorul cărora Românii se despart de către Sârbi biserică și își clădesc biserică și școli.

2. Vorbind de propria decadentă a Sârbilor și zicând într'altel, că „am pierdut ori-ce însemnătate ca naționalitate”, autorul din „Narodnost” încheie pasagiul respectiv cu următoarele cuvinte:

„Aceasta au recunoscut-o politicienii noștri în public, când cu privilegiul așa zisului congres al naționalităților s'au osândit pe sine înșiși la sinucidere politică.”

3. Făcând imputări presei sârbestești precum urmează: „Numai presa noastră cea ticăloasă, care d'altfel aude și când earta crește, nu știe și nu vrea să știe nimic despre asta (adică despre conferențele dascălilor și preoților români!). Ori doară citit-ai vreodată în „Branik”, „Zastava”, „Sârbobran”, sau într'altă foaie așa zisă „națională” despre întâmplările acestea? Ferească Dzeu”...

4. După povestea cu banii „Liget” scrie: „Atragem asupra acestui lucru atenția factorilor dătorilor de direcție sârbe și maghiare; atragem atenția societății ambelor popoare; a tinerimii ambelor popoare; a ierarhiei sârbești și — a statului ungar, care este dator a pune capăt prin măsurile cele mai strajnice tendinței de a produce turburări de liniște între naționalitățile din patrie.”

Ei, nu-ți așa, că e destul, chiar prea destul este pentru a cunoaște caracterul foaiei și imboldul, de care a fost mînat autorul articolului: „Năvălirea românească” din „Controlistă” sârbească.

G. Augustini.

Vorbirea programă a deputatului I. Goldiș.

Campania împotriva Ilustrității Sale d-lui I. Goldiș, azi episcop întărit a diecezei Aradului, organele ajunse în serviciul neamurilor au dus-o pe chestia vorbirii program dela Ceica și mai ales pe tema că a sprigini proiectele de legi politico-bisericești. Este însă inexact că părintele Goldiș și-ar fi dat conștiințământul sîr pentru legile politico-bisericești, ea afirmarea susținută din unele părți, ci le-ar fi votat chiar, este pură invenție pentru-că acele legi erau deja votate și puse în aplicare din anul 1895, în vreme ce vorbirea program dela Ceica a urmat la 1896. Și ceea-ce a zis despre ele în vorbirea sa se rapoară în general la puterea obligatorie a ori-cărei legi sancționate. Cuvintele sale proprii sunt acestea:

„În interesul comun al patriei noastre ține de trebuință ca ori-ce lege sancționată, adusă ori pentru interesul general al satului, ori pentru interesele speciale ale confesiunilor sau naționalităților, până când nu e abrogată ori revizuită, să nu fie podul dela căta, care făcut fiind, să se poată nimici de ori și e ne poate ajunge la ei”.

Dar atunci era timpul „crizei” și „Tribuna” organul „acreditat” abuzând de buna credință a publicului tracta chestiunile publice, adeseori întortochiind și mistificând lucrurile necontrolate. De aceea am resfoit colecția sa din 1896 ca să ne putem da seamă bine de felul cum a prezentat și comentat ea pentru publicul românesc vorbirea-program de la Ceica.

Și ne-am format acea opinie că cine o va ocoli neprocurat, chiar în textul „Tribunei” — pentru a căruia autenție de altfel noi nu garantăm, — afară de ideile greșite în politica internă, va găsi în ea și momente vrednice de apreciat, care nu pot fi trecute cu vederea de bărbății politici. În acestea se reflectează ideile și vederile părintelui Goldiș în privința politicii externe, a relațiilor dintre Ungaria și România, la care „Tribuna” n'a avut nimic de observat.

Eată cum sună vorbirea — program dela Ceica în punctul acesta, după traducerea „Tribunei”:

„Față de politica externă convingerea mea e aceea, că prietenia și alianța între

Ungaria și România e basată pe interesul existenței lor proprii: garantată fiind aceasta nu numai prin înrudirea de neam a Românilor din Ungaria, ci și din punct de vedere național maghiar, la cetățenii maghiari, cari țin de a lor ceea ce a zis odată cel mai mare Maghiar deja la 24 August 1848, către Dragoș, interpelarea privitoare la persecutarea Valachilor — a rostit (Kossuth. Red. „Trib.”) următoarele în parlamentul maghiar:

„Maghiarii cu Valachii și Valachii cu Maghiarii în înțelegere frățescă vor avea viitor fericit, ear nu dacă unul se va lăsa sedus spre apăsarea celui alt, pentru-că atunci se întinde la o atare armă, prin care însuși se rănește”.

„Și dacă Kossuth din înălțimea înțelegerii relațiilor locale a văzut în 1848, când România, ca principat tributari dependent de înalta Poartă abia dispunea de oare-care armată, maghiarimea ca un indispensabil factor în interesul de viață al valachimii și reciproc valachimea în interesul de viață al maghiarimii, cu cât mai indispensabilă ne e prietenia aceea în mijlocul potopului mării slavo-germane acum, după-ce cu ocazia războiului turco-rus a dat la botelul de foc dela Vidin, Smârdan, Arcer-Palank, Rahova, Grivița și Plevna dovezi eclatante ale vitalității sale și de atunci deja ca regat independent în toată privința, dar mai ales sub odrașla Hohenzollernilor atrage cu armata sa excelent exercițată și înarmată tot mai mult atenția publică asupra sa.”

„Despre această prietenie ne-a asigurat deosebit și Ioan Brătianu, fostul Deak Ferenc al României, când felicită în numele principelui Carol pe Regele nostru apostolic în Ardeal și tot acolo, accentuând în societatea nobilă românească avantajile prieteniei româno-maghiare pe baza comunității noastre de interese, îndemnă pe conducătorii români de atunci și în interesul lor propriu la o liniștită ținută politică și la spriginirea acestei prietenii. Ear această asigurare mai târziu dobândi conștiințe în acele vorbe ale regelui Carol I., pe cari le adresă din incidentul încoronării către deputații Maghiarilor di București.

„Românii nu-s Slavi, ei au multe interese comune cu ale noastre. Asemenea nouă, ei încă își țin existența de marea Caucazică. — De la Ursl până la Carpați Români și Maghiarii sunt acele două popoare, a căror origine, ca și aspirațiile lor sunt antislave”. Aceasta a zis-o și Ioan Brătianu lui Pázmány Dénes (Egyetértés a. 1881 nr. 136) și numeștii dintre tovarășii lui o întăriră.

„După aceste expunerile ale mele, mă alătur la memorabilele cuvinte rostite de Emanuil Gozdu în casa maghiară de sus, conform cărora: „Provedința divină, însuși Dumnezeu popoarelor lumii a fixat națiunii maghiare și române menirea de a trăi împreună într-o veșnică alianță, împreună au viitorul glorios, împreună trebuie să piară ambele față în față”.

„Vechii Români au înțeles foarte corect interesele stăpânirii, când trimiseră spre păzirea hotarelor lor orientale cele mai viteze legiuni. Au prevăzut, că Dacia e aceea poartă naturală, prin care vor năvăli

mai curând sau mai târziu popoarele asiatice (de pildă Hunii, Maghiarii Red. „Trib.”) pentru ei a fost chestie de viață sau moarte, apărarea acestor porți cu legiuni probate.

„Istoria mărturiseste, că în această fortăreață puternică a ambițiilor Cesarilor, foarte multă vreme a fost un zid puternic în contra emigrațiilor popoarelor din Asia. „Așadar” înainte cu 2000 de ani, bărbății de stat ai imperiului roman erau pe deplin în clar cu aceea, ce Europa cultă numai acum, când vede închegându-se inelul Slavilor, începe să înțeleagă.

„Între statele dunărene, misionca României e aceeași, care a fost a Românilor înainte de aceasta cu 2000 de ani. Prima oară ea e chtmăată nolle-velle să se opună colosului de la Nord, despie care știm, că după România amenință nemijlocit Ungaria.

„Viziunile confidentiale făcute în Viena și Ischl, schimbarea de curând la guvern și ținuta amicală a acestuia față de Ungaria, expozitul ministrului de externe referitor la România și visita Regelui nostru la Sinaia, pusă deja în prospect, se pot privi ca niște semne providențiale pentru scăparea de pericolul expus de mine.

„România așadar nu e numai vecina, ci și amica cea mai folositoare a Ungariei și asemenea și Ungaria României”.

Încă o sabie de onoare — ungurească.

Generoșii și cavalerii, cum sunt, Maghiarii au mare mîncărime, de-a face cadouri cu — „săbiile de onoare”. Însă, ca liferanți de această marfă, dinși sunt foarte nenorocoși, sau, mai clar vorbind, — ei pururea de rău coboară sunt pentru cei designați să primească cadoul lor. S'a mai dovedit aceasta — o știu și ei, — și totuși cavalerii noștri compatrioți nu se pot cuminti. De astă-dată însă ei înșiși au pățit-o.

Mai zilele trecute Maghiarii din Budapesta, în marea lor ferbințeală dreyfusistă, s'au pus și au trimis la Paris o sabie de onoare colonelului Picquart, un amic al cauzei dreyfusiste, care însă — horribile dictu — a respins sabia și a trimis-o retour la Budapesta.

Pentru ca hapul să fie și mai amar, un neaș Maghiar din Paris, anume Návay, dând și el de vestea a ta, în numele nației maghiare a dat cavalerilor noștri cu sabia de onoare o grea lecție — în ziarul „Patrie” din Paris, numindu-l „traficanți ovrei fără patrie, cari, deși nu numără, totuși ei sunt stăpâni și domni celor mai multe foș maghiare.”

Fiasco și blamagiul „nației” este dar perfect de complet. Și nu ne mirăm de loc, dacă foile jidano-maghiare din Budapesta ascund și retac cazul aproape toate

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

0 samă de oameni.

Sunt unii oameni, a căror imagine internă, — ori cât de iscusit mînuitor de condeiu ai fi, — cu greu o poți zugrăvi. Pe cum nu poți vorbi de o anume culoare a cameleonilor, astfel nu ești în stare a stabili la o samă de oameni conture fixe, trăsături tipice de caracter și temperament. Te înșală figura lor externă; te amăgesc faptele și purtările lor. Și fie că nu obicnuiești a supune deprinderile lor unui control de o atențiune deosebită, fie din pricina că ești slab psiholog, — nu ești nici când în măsura de-a le cunoaște esact icoana lor sufletească.

Eu urmăresc de mult și cu toată atențiunea mea posibilă pe câți-va din acest soi de oameni, cari se sporesc din zi în zi în mijlocul nostru și cari intru cât nu sunt deja — amenință a ajunge o plagă grea în societatea românească.

Voiu căuta a reconstrui după puțință o asemenea figură, a prezenta instantaneu

unui X. sau Y., cari desigur represintă chintesența acestui soi. Spre acest scop trebuie să arăt fazele de evoluare a lui X sau Y.

Copil din părinți săraci dela țară, individul X. ajunge la școală prin mijlocirea unui fruntaș al satului, care vede oare care deșteptăciune la băiat. Învață și se hrănește alături cu băieții fruntașului binefăcător, până ce intră într'un internat, unde se susține până la isprăvirea studiilor gimnasiale.

În cursul studiilor sale X. era cel mai plecat și mai servil față de superiorii săi, și le dobândi astfel grația. Față de colegii însă era o enigmă. Nime nu era în curat, dacă X. e băiat cinstit sau un suflet pervers. Nimăru nu-l trada intimitățile sale. Nimăru nu-i deschidea inima sa. Li plăcea izolarea și preferia să tacă, când alții glumiau și rîdeau. De 'l batjocuria cineva, el zimbăia. De 'l prindeau cu ocaua cea mică, el tăgăduia până ce-l luau la bătaie. Atunci cădea în ghenunchi, cerea ertare și spunea adevărul.

În afară de școală X. nu lua parte la viața socială a colegilor săi. Nici o petrecere, nici un joc n'a cercetat. Era pudic, și când vorbeau alții lucruri de lume, el pleca ochii rușinat. În schimb mergea re-

gulat la toate utreniile și liturgiile și făcea mățămil cu nemiluita. Sau — pe când colegii săi erau la chef — el învăța acasă cu rezervația mentală de-a fi superior colegilor săi la lecția de mîne. Acasă mai avea obiceiul de 'și număra cei câți-va gologani rugniți de pe fundul lăzei.

În asemenea condiții X. sau Y. absoalvă și năusul și trece la școalele superioare, X. bunăoară într'un internat teologic, ear Y. la vre-o altă facultate.

Aici sunt aceleași ființe ascunse, aceluși cameleon, falși și intriganți. Deja se marchiază dedublarea caracterului lor. X. iasă din rezervă și intră în rîndul tinerimii avîntate, ca să facă și el parte din fala națiunii. Dar să vezi un lucru: X. e intransigent și în același timp și cel mai oportunist. Azi injură patetic pe „dușmanul secular” și mîne benchetuește si bea „bruderschaft” cu Ungurul. E încarnațiunea principiului exprimat în Faust: „Zwei Seelen wohnen ach in meiner Brust!”

În același timp X. ține să facă paradă cu morala sa. La întrunirile studentești vestejește în filipice strasnice pe stâlpii cafenelelor, cari nu-și vîd de carte... Bine înțeles, X. consideră cartea și studiul nu-

mai de speculă și nu ca avînd meniri superioare pentru omenire. *) Scopul lui merge numai până la „diplomă”, pe care se clădește pe urmă fie binele său personal, fie avere materială, fie poziție socială satisfăcătoare de ambiții.

Înzestrați cu diplome, X. sau Y. părăsesc universitatea, zic adio cărților și întrunirilor avîntate. Sunt caractere neformate încă, dar cu predispoziții pentru toate. În ale științei sunt mai puțin decât semidocti. Și vorba unui scriitor neamț: Semidoctismul dela orașe e îndoit mai periculos societății, decât semidoctismul dela țară.

S'acum intră în viața publică. Domnu Doctor X., dacă nu se face avocat sau profesor, parvine pe la vre-un Consistor, pe la vre-o bancă de credit, sau primește directoratul unei gazete naționale. Ei, și să-l vezi acum cine e X., copilul de țărăn de odinioară!

Pe la Consistor dl asesor sau dl canonic e mare domn și ține mult, ca mărimea lui să se simță de toți cei sub-

*) Ca dovadă că oamenii aceștia fac numai speculă din carte și studiu, vă citez faptul, că cunosc pe un X., care o doctor și profesor calificat de limbă germană, care însă nu este în stare să înțieba o singură propoziție nemțască fără greșeli. Și de această avem mai mulți!

afară de „Alkotmány” și „Hazánk”, cari însă — și ele amândouă cu litere măruntă — ascund între știrile zilei, și cearcă să atenueze usturimea ghiontului, ceea ce însă — nu le prea succede.

Lăsăm altmătrelea să vorbească mai departe „Alkotmány”, care sub titlul „Sabia de onoare”, în numărul său de Marți, între altele, zice următoarele:

„S'au pus câțiva (21) domni din Budapesta și au hotărât să câștige glorie capitalei maghiare în străinătate. Au hotărât să trimită colonelului Ficquart o sabie de onoare; s'au gândit, că, dacă ovrul din Franța se obrăznicese, nici Maghiarii nu pot să rămână mai pe jos. Au pregătit sabia de onoare, după-cum spun unii, cu 15 000 de franci, iar după-cum spune o foaie competentă din capitală — cu 800 franci. Acești câțiva domni au reprezentat întreaga Ungaria; de aceea au sculptat în sabie marca maghiară, pe când ei ar fi trebuit să desemneze pe dânsa pentagramul. Drept aceea sabia, foarte lățește, a fost confiscată. După asta însă, entru-ca să compromită capitala maghiară și pe foarte mulți Maghiari cinstiți, — dinșii plănuiseră pentru sabie următoarea inscripție:

„Au colonel Picquart, Champion du Droit et de l'Honneur de la France — Les citoyens de la ville de Budapest.”

„Pe urmă s'au gândit însă și s'au mulțumit și cu atâtă:

„Au colonel Picquart, Champion du Droit — de nombreux citoyens libéraux de la ville de Budapest.”

„Se știe, că sfârșitul a fost un mare fiasco; colonelul Picquart n'a primit sabia de onoare, și astfel ea a fost trimisă în apoi la Budapesta, unde, precum se aude, o așteaptă o nouă destinație în „Dohány-utca”: se va folosi la promoția religioasă a mititeilor cetățenii ovrul. Toți credeau, că prin aceasta sabie de onoare, și-a încheiat cariera și că Picquart însuși a dat liberalilor cetățenii din Budapesta destulă lecție pentru netactul lor, prin care s'au amestecat în treburile interne ale unei țări străine. Afacerea însă s'a continuat. Un Maghiar ce trăsește în Paris, Návay Gyula, consilier de mine pensionat, a scos sabia aceasta din teacă și a îmblăstii cu ea cum se cade pe „numeroșii cetățenii liberali din Budapesta”. — Acest domn maghiar s'a dus adevărat în redacția ziarului „Patrie” și a doua zi a apărut în foaie următoarea declarație:

„Sunt indignat de ceea ce ceteșc în foile franceze. Maghiarii nici odată nu s'au gândit să dea nici lui Dreyfuss, nici lui Picquart nici un fel de sabie de onoare. Amestecul în afacerile interne ale D-voastre ar fi un netact atât de mare, încât la săvârșirea lui nici un Maghiar nu s'a gândit. Maghiarii cu mult mai buni prieteni sunt Franciei, de cât ca asemenea lucru să săvârșească, și eu pun temeiul pe aceea, ca înaintea D-voastre să protestez în chipul cel mai energic în contra unor asemenea insinuațiuni. Adevărul spunând, în Ungari, și mai ales în Budapesta, sunt o seamă de ovrul, cari au simpatii pentru Dreyfuss.

alterni. E riguros, brusc, tiran față de inferiorii săi. E lingusitor și prevenitor față de egali săi. E pitic servil și cel mai umil față de superiorii săi, cărora e gata a le face ori ce serviciu anticanonic.

Ear' „domnul doctor” de la gazetă face mai întâi beție de cuvinte. Devine din ce în ce mai îndrăzneț, mai temerar și îl incurgiază faptul, că în jurul lui se află oameni la un nivel inferior de inteligență, cari îl secundează și consideră de sfinte vorbele „domnului doctor”. Vorba neamfului, care a scris despre necesitatea existenței scribilor: „Die Alten haben schon angemerkt, dass, obgleich der Esel eben nicht die beste Stimme habe, und zur Musik ganz ungeeignet sei, man doch aus seinen Knochen schöne Flöten machen kann”. („Chiar și cel din vechime au observat, că deși măgarul nu are tocmai voce din cele mai bune, și este pe deplin neapt pentru muzică, totuși din oasele lui se pot face frumoase fluere”).

Vezându'și a tfei acoperită nepuțința sa de imbecilitatea altora, „domnu Dr.” începe curentul de regenerare națională. Atacă — cu gând de-a ucide — mai întâi pe bine făcătorul și pe fiu aceluși binefăcător care'l deduse la școală. Lovește cu invective în colegii săi, în toți aceia cari îl

Dar' oamenii aceștia formează o minoritate disparentă în populațiunea, a cărei simpatie întreagă este pentru Francezi. Vă rog foarte mult, să nu confundați Ungaria cu un mănunchiu de traficanti fără patrie, cari însă domni și stăpâni sunt ai celor mai multe fol maghiare.”

„Aceasta e declarațiunea lui Návay, care, lucru firesc, a compromitat foarte mult pe „numeroșii cetățenii liberali ai Budapestei”. Acești cetățenii liberali însă s'au aflat numai decât pe apărătorii lor în persoanele lui Borostyán Nándor și Dr. Székely Béla, cari, pentru declarația de mai sus, — au provocat pe Návay să le dea satisfacție prin armă. Borostyán și Székely (amândoi ziaristi maghiari în Paris) au provocat pe Návay (care e unchiul lui Návay Aladár, comisarul guvernului maghiar pentru expoziție dela Paris) din cauză, că a defaimat întreaga presă maghiară. Da, e drept, — încheie „Alkotmány” — în adevăr e mare batjocură, dacă chiar și numai o foaie maghiară își are stăpân pe un jidan; de ce însă o ia aceasta ca defaimare? — tocmai Borostyán Nándor și Székely Béla?”

Până aci „Alkotmány”.

În urma provocării, Návay și-a numit de martori pe contele Esterházy, consilier de ambasadă și pe colonelul Schneider, atașat militar. Pentru-ca să încungiuere ori ce neînțelegere, Návay a declarat în ziarul francez „Patrie”, că prin declarațiunea sa anterioară dânsul n'a voit să vatemă presa maghiară.

Sfârșitul afacerii este așteptat cu mare interes atât în Paris, cât și în capitala maghiară.

NOUȚĂȚI

Arad, 12 Iulie n. 1899

Românce distinse. Din Cluj ni-se scriu următoarele riaduri: În zilele 14—Iulie n. a. c. s'au ținut examenele de primire la preparandia de fete din Cluj. Pentru a fi primite în acest institut au concurat 150 de fete, între cari și 8. **Românce.** Dintre toate concurențele au excelat: d-șoara Victoria Lupan, fiica preotului Alexandru Lupan din Silvașul-de-câmpie, și d-șoara Leontina Sabo, fiica preotului Gregoriu Sabo din Aiton, trecând ambele cu distincțiunea examenului de primire.

Marele duce George al Rusiei, moștenitorul Tronului rusesc și fratele mai mic al țarului actual, a murit în 10 l. c. n. în Abass-Thuman în etate de 28 de ani, în urma unei boale de plămân, de care a suferit în toată viața sa.

disprețuiesc, pentru că știu, că „dl Dr.” e și prost și ignobil. Și atacurile lui pe cât de rustice sunt pe atât sunt de lașe și de nedemne, căci când le parezi cu adevărul, în mână, ignobilul pune botul pe labe și tace. Și sunt nedemne mai ales aceste atacuri, fiindcă ele isvoresc nu din interes public s'au național, ci din o inimă haină do parvenit.

Și-și complace parvenitul — căci astfel îi vom zice lui X sau Y, — a privi la obște din înălțimea coturnelor sale, a o dăscăli și moralisa ca și un prior de pe amvon. Dăscălește el, ... în al cărui suflet nimic nu-i nobil, nimic nu-i sfânt, ci totu-i minciună.

Vezând pe acești jesuiți cum rătăcesc cu nutra lor vecinic zimbitoare și cu spatele încovăiate pînă la mulțime își vine să le strigi: „Meine Herrn, ihr seid Keine Herrn; ihr seid Schweinehunde!”

Astfel sunt uni oameni! ... Luați bine sama acestor mutre, căci v'nsală și vă frig. Studiați bine această speță de parveniti și de ipocriți. Cu cât sunt mai sus puși și la locuri mai influente cu atât activitatea lor e mai pernicioasă. Căutați remediile de infrânare timpurie.

La o parte cu parveniti și falși moralisti dela instituțiunile noastre!

Il. Chendi.

Avis. Prin această aducem la cunoștință P. T. D. D. membri și oaspeți cari vor lua parte la adunarea gen. a învțătorilor din 3/15 Iulie u. dela Moneasă, că biletele pentru participarea la prânzul comun, precum și bilete de cvartir și scaldă — cu preț redus se vor căpeta dela membrii secțiunii de încvartirare. Moneasa, 7 Iulie 1899. Terențiu Nonu preș. secț. de încvartirare.

Numiri. Dintre Români au fost zilele acestea avansați la justiție următorii domni: Petru Unqur, subjude la judecătoria cercuală din Brașov — de jude la tribunalul regesc din Kézdivásárhely; Dr. Pompeiu Micș, notar la tribunalul din Dej — de sub jude la judecătoria cercuală din Sighisoara, și Aureș Bersan, vice-notar la tribunalul regesc din Seghedin — de subjude la judecătoria cercuală din Bătania.

Profesori germani deținuți. Vânătorii din Alpi italieni au prias zilele trecute lângă Colemaria pe trei botanici germani învinuindu-i de spionaj. Numele acestor profesori sunt: Bauer, Rabelitz și Arlot și locuiesc în San-Remo. În Germania se crede, că numai o neînțelegere poate să fie în tot lucrul și că numiților profesori nici prin gând nu li-a trecut să spioneze.

Reuniune de lectură în Năsăud. Inteligența și poporul econom din comuna Maier, cercul Rodnei, comitatul Bistrița-Năsăud, setos de progres științific și cultural intrunindu-se în 17 Faur a. c. în adunare constituantă, a decis cu însuflețire înființarea unei reuniuni de lectură, votând statutele de organizare și regulamentul agendelor interne.

Statutele au primit în 31 Maiu a. c. sub Nr. 31267 V. b. din partea Escelenței Sa e Diul ministru reg. maghiar pentru interne încuviințarea prescrișă în lege.

În sensul §-lui 5 din statute poate intra în reuniune ca membru fondator oricare individ ori corporațiune, care plătește odată pentru totdeauna în favorul reuniunii ca taxă 20 de coroane ori donează cărți de această valoare.

Rugăm deci respectuos onoratul public să binevoiască a ne incurgia și sprigini această tinără întreprindere prin înscriere de membri fondatori.

Maier, în 7 Iuliu 1899.

Cu toată stima:

Lazar Avram, Dănilă Sânjoan.
președinte, secretar.

Rectificare. În prim articolul numărului de Marți (125) s'a strecurat o eroare de tipar, care îngreuiază înțelesul propozițiunii, omițându-se câteva cuvinte.

Pe pagina primă, coloana a doua, în alineatul 5, rândurile 4 și 5 cetite de jos în sus — în loc de: ... noi n'am delăturat pe vr'ua național, ci am preferit pe un guvernamental, pe când etc., — are să se cetească așa: ... noi n'am delăturat pe un național, ci am preferit pe un guvernamental față cu alt guvernamental, pe când etc.”

ULTIME ȘTIRI

Din Bucovina.

Din isvor bine informat din Viena „Patria” primește știrea, că în cercurile normative se cugetă la revocarea baronului Bourguignon din postul său de president al țării. Ca successor se ia în combinație persoana contelui Stürgk.

Barbarii monstruoase. Budapesta, Iulie 12. Zvarele publică sentința tribunalului din Comorn, care pune sub acuză pe: solgăbirăul Szabó Kálmán,

Molnár Gedeon, controlor, Gobel Lajos, notar și Czunyi Iozsef, birău, cari în chip oribil au schingiuit și bătut, răniind sângeros și aproape de moarte pe mai mulți țerani din Mocsa, bănuindu-i de furt, deși unul dintre ei mărturisise, că el singur a furat.

Evenimentele din Belgrad. În urma desvéluirilor făcute de atentatorul Knezevici — asupra Belgradului și giur'a fost proclamată starea de asediu și statariul. Ucazul respectiv e iscălit de toți ministrii. Punctul al 6-lea al ucazului sună:

„Tribunalul statariul este impunitiv a judeca asupra următoarelor crime și delictes: 1. cele săvârșite în contra patriei, statului, a monarhiei și a constituției; 2. cele săvârșite în contra legii, autorităților, a siguranței publice; 3. despre crime și delictes ce amenință ordinea publică.

În sensul §-lui 2. al ucazului statariul, sub greutatea acestor legi cad și acele fapături, care au fost săvârșite înainte de proclamarea statariului, despre care însă tribunalul n'a adus încă hotărîre. Astfel că ucazul va fi aplicat, precum se dă în Belgrad cu socoteală, și la toți cei implicați în atentatul Knezevici.

Cercetarea se face în mare secret, astfel că numai cei-coleu se află câte un amărunt. Se vede însă atât din acestea, cât și mai ales din ucazul sus amintit, că s'a dat de urma unui complot întins în contra dinastiei Obrenovicilor. Arestările se fin lanț, atât în Belgrad, cât și în toată țeara.

Ajunge ca cineva să spună măcar o vorbă desaprobatoare despre procederea poliției ori a altei autorități, pentru a fi arestat la moment. Organul de căpetenie radical „Odiek”, a încetat de a apăre, ear' redactorii lui toți sunt întemnițați. Un număr mare de funcționari înalți, profesori etc. au fost dați afară din posturi, simplu numai pentru că aparțin partidului radical, ceea ce produce profundă nemulțumire.

Pasiici e deja închis în casametele fortăreței din Belgrad.

Representantul Sârbiei la Petesburg, gener. Gruici, a fost rechemat, va fi șters din cadrele armatei și vîrit încă în temniță.

Protopopul Milan Giurici, unul din fruntașii partidului radical, de asemenea a fost adus din locul seu Ujița la Belgrad, cu escortă și imediat băgat în casametele fortăreței.

AVIS!

Rugăm pe toți abonenții foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul să grăbească a-și achita datoria. În cas contrar li-se va întrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

ADMINISTRAȚIA.

ECONOMIE.

Grâne.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu Iun. fl.	8.20—8.50 fl.	9.70—9.95
„ mai slab „	8.—8.10 „	
„ Oct. „	— — —	8.90—8.93
Cucuruz Iulie „	4.35—4.45 „	4.90—4.92
„ Aug. „	— — —	4.77—4.80
Orz vechiu „	5.60—5.80 „	6.15.—7.—
„ nou „	4.20—4.40 „	
Săcară Iun. „	6.50—6.70 „	6.90—7.15
„ pe Oct. „	7.50—7.70 „	7.05—7.06
Ovăs Iun. „	4.90—5.— „	5.85—6.00
„ Oct. „	— — —	5.58—5.62

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil Ioan Russu Sirlan

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănăești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Direcția.

Conferințele învățătorești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhiepiscopiei din Sibiu. Conferințele învățătorești din arhiepiscopia ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistorialii. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră” cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian Cântecul isvorului (poesie). Sîn-Petreanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schită. Săfres ochii tîi (din Heine). I. Neamtu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vânzare la Dna Zotti Hodoș, Caransebeș.

Bibliografie A apărut „Foia pedagogică”, cu următorul cuprins: Disciplina, cu devotamentul și iubirea în serviciul educațiunii (Urmare și fine), de Ioan Dariu.—Modele de lecțiuni: Aerul, elasticitatea lui, de C. Gr.—Informațiuni: Instrucțiune cu privire la cuinuenaliți. — De ale reuniunilor învățătorești. — Mulțămita. — Felurimi.

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, Inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl. pentru preparanți 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minnerva” din Orăștie, edată de d-nii Iosif Tabăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială” de Teodor Ceonța prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintăiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

Gramatica limbei eline, după Curtius-Hartel de Paul Budiu, profesor gimnasial, a apărut în Brașov, ca op 2. din edițiunea fondului „Coresi”. Voluminoasă de 374 pagini, gramatica dlui Budiu cuprinde: în partea I. *Morfologia* (partea formală a gramaticii) și în partea II. *Sintaxa* Cartea este aprobată de ministrul ung. de culte și instrucțiune publică și costă 2 fl. 60 cr.

2143 sz.
1899 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az új aradi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Stámoren Iuon végrehajtatónak Balán Gyögyne Balázs Anna végrehajtasz szenedő elleni 50 frt 70 kr tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtaszi ügyében a temesvári kir. törvénszék (az új aradi kir. járásbírószág) területén levő Székesuton fekvő a székesuti 662 sz. tjkvben A I. 1—3 sorszám 2149, 2595 és 3205 h. r. sz. alatt felvett 6 hold szántóföldre az árverést 1030 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899 évi augusztus hó 2-ik napján dél e. 10 órakor Székesut község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el adadni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 103 forintot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Új-Aradon, 1899 évi május hó 19 napján.

Az új-aradi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

dr. Simonfay
kir. aljbíró.

348 1—1

Dentist și atelier tehnic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că în
Arad, piața libertății (Szabadság-tér) sub Nr. 22.

în etagiu I. al casei de chirii dela teatru

am deschis

un atelier tehnic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor
moderne.

Am funcționat timp mai îndelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noue și practice tratamente aplicate acolo și provăzută pe deplin cu materialul și toate recușitele tehnice mă recomand (ofer) a plumbui măselele cu ori ce material îndatinat, sau metal cum se va afla mai avantajos pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragerea de măsele o săvârșesc ori pe lângă amortirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea

Pun coroane de măsele din aur.

Așez statornic dinți singuratici

Pe lângă plătire chiar și în rate pun dantură artificială întreagă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai câte o parte a danturii săvârșesc cu multă îngrigire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și reparez părțile rupte din ei.

Scot dinți dela sêraci gratuit. Ordinez dela 5—9 ore.

Membrilor dela cassa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de ameazi dela 9—12 ore după ameazi dela 2—6 ore.

Arad 1899 Iunie.

Cu deoschită stimă:

VAJDA BENEDICT
medic-dentist.

331 20—19